

Аленін Едуард Юрійович
Науковий керівник – доктор екон. наук, проф. Моїсєєва Н.І.
Державний біотехнологічний університет

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ ТА МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА

Міжнародна політика є комплексом політичних, економічних, дипломатичних, військових, культурних, науково-технічних відносин між державами. Вона постає у результаті історично обумовлених інтеграційних тенденцій у світовому співтоваристві, а також у процесі взаємодії між його учасниками.

У міжнародній політиці розрізняють два основних елементи - міждержавні відносини та діяльність недержавних суб'єктів, таких як міжнародні організації і рухи. Міждержавні відносини включають поведінку держав у їх зовнішніх стосунках, такі як політична, економічна та військова взаємодія. Наприклад, договори, торгівля, конфлікти, співробітництво і т.д. Наука про міжнародні відносини розглядає різні підходи до аналізу та розуміння цих відносин:

- Політичний ідеалізм відзначається акцентом на цінності, ідеали та моральні принципи в міжнародних відносинах;
- Політичний реалізм, підкреслює значення державної влади, інтересів та суверенітету для розуміння міжнародних відносин;
- Модернізм звертається до вивчення суспільних та культурних аспектів міжнародних відносин;
- Транснаціоналізм підкреслює важливість глобальних мереж, організацій та міжнародного співробітництва.
- Неомарксизм аналізує міжнародні відносини з позицій класової боротьби та соціально-економічних нерівностей.
- Неореалізм розглядає міжнародні відносини з точки зору балансу сил та інтересів держав.

Одним з основних напрямків у міжнародній політиці є політичний ідеалізм, який передбачає, що міжнародні відносини можуть бути побудовані на основі моралі, справедливості і демократії. Політичний ідеалізм висуває пріоритетне завдання - створення системи колективної безпеки, шляхом добровільного роззброєння і відмови від використання війни як інструменту міжнародної політики.

Конкретними прикладами практичної реалізації політичного ідеалізму є розроблена Після Першої світової війни програма В.Вільсона щодо створення Ліги Націй, Пакт Бріана-Келлога, який передбачає відмову від застосування сили у міждержавних відносинах, а також доктрина Стайлесона, згідно з якою США відмовляються від дипломатичного визнання будь-якої зміни, досягнутої за допомогою сили.

Таким чином, політичний ідеалізм намагається замінити війни і збройні конфлікти між державами на діалог, дипломатію та вирішення спорів шляхом встановлення міжнародного законодавства і норм моралі.

Міжнародна система визначається як сукупність політичних утворень, що взаємодіють між собою через регулярні дипломатичні взаємини. Дослідник Р. Арон розрізняє різні типи міжнародних систем залежно від конфігурації співвідношення сил та гомогенності чи гетерогенності акторів.

Багатополярна міжнародна система відображає ситуацію, коли на світовій арені існує багато держав чи політичних сил, які мають значний вплив. В такій системі влада і розподіл ресурсів є розподіленою між різними акторами.

Біполярна міжнародна система характеризується наявністю двох супердержав, які мають протилежні інтереси і прагнуть підтримувати баланс сил.

Гомогенна міжнародна система характеризується тим, що держави чи політичні сили, що входять до неї, мають схожі інтереси, цінності і погляди.

Гетерогенна міжнародна система, навпаки, відрізняється різноманіттям інтересів, цінностей і поглядів серед держав та політичних сил.

Отже, міжнародні відносини визначаються неоднозначністю характеристик міжнародної системи, включаючи конфігурацію співвідношення сил і гомогенність чи гетерогенність акторів. Ці фактори визначають особливості взаємодії і динаміки міжнародних відносин.

ЛІТЕРАТУРА

1. Воронянський О. В. Країнознавство: короткий курс лекцій. – 2019.
2. Воронянський, О. В. Проблеми трансформації політичної суб'єктності в постіндустріальному суспільстві / О. В. Воронянський // Сучасне суспільство.– 2020.– Вип. 2 (18).– С. 37-47.
3. Воронянський О. В. Після кінця історії: криза ліберально-демократичної парадигми //Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки. – 2020. – Т. 1. – №. 20. – С. 32-40.
4. Lohvunenko Y. S. Історія держави і права України: практикум. – 2017.
5. Моїсєєва Н. І., Омельченко Г. Ю. Комунікаційна діяльність в структурі соціально-комунікаційного знання. – 2017.
6. Voronyansky O. Systemic risks of destabilization of social systems of post-industrial society in the context of economic crisis and war. – 2022.